Valoda

Vikipēdijas lapa

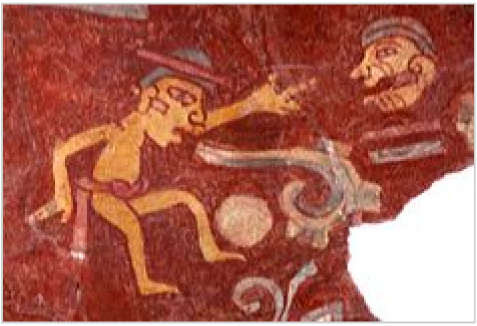

Aptuveni 2. gadsimta sienas gleznojums Teotivakanā, kur attēlots runājošs cilvēks

Valoda ir artikulētu zīmju kopums, cilvēku sazināšanās līdzeklis.[1] Valodas galvenā funkcija ir saziņa — informācijas un domu apmaiņa. Izmantojot valodu, mēs domājam un iegūstam informāciju (lasām grāmatas, skatāmies kinofilmas, klausāmies radio). Tā ir valodas domāšanas un informācijas iegūšanas funkcija. Izmantojot valodu, mēs nosaucam priekšmetus, darbības, parādības, pazīmes konkrētā vārdā. Tā ir valodas nosaucošā funkcija. Ar valodu var paust emocijas: prieku, sarūgtinājumu, pārdzīvojumu. Tā ir valodas emocionālā funkcija.

Satura rādītājs

Valodas filozofija

Valodas izcelsme

Valodniecība

Valodu daudzveidība

Skatīt arī

Atsauces

Ārējās saites

Valodas filozofija

Valodas filozofija ir viena no galvenajām pētniecības jomām mūsdienu rietumu filozofijā. Šajā jomā mēģina izprast, kā valoda ir veidota un lietota, un, galu galā, kas ir valoda. Īpaša pieeja tradicionālajām filozofijas problēmām, pievēršot uzmanību vārdu lietojumam ikdienā, ir ikdienas valodas filozofija. Galvenās problēmas, ko apskata valodas filozofijā, ir vārdu nozīme, valodas lietošana (konteksts), valodas izziņa un attiecības starp valodu un realitāti.

Valodas izcelsme

Teorijas par valodas izcelsmi ir daudz un dažādas. Par to zinātnieki sprież jau vairākus gadsimtus. Pie vienotas valodas izcelsmes teorijas zinātnieki nav nonākuši. Galvenā problēma ir tiešu pierādījumu trūkums.

Valodniecība

Zinātni par cilvēku valodu, tās īpašībām, uzbūvi, funkcionēšanu un attīstību sauc par valodniecību. Izšķir vispārējo un konkrēto valodniecību (pētī kādu valodu, valodu grupu vai saimi). Tradicionāli valodniecību veido semantika, sintakse un fonoloģija,[2] bet valodas sistēmas līmeņus un apakšsistēmas pēta arī fonētika, gramatika, leksikoloģija, frazeoloģija, stilistika, valodas attīstību aplūko valodas vēsture, etimoloģija, valodas funkcionēšanu sabiedrībā — dialektoloģija, sociolingvistika un citas nozares.

Valodu daudzveidība

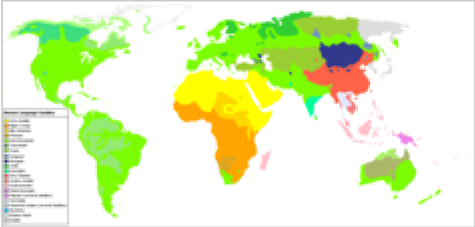
Valodu saimes. Indoeiropiešu valodu saime, pie kuras pieder latviešu valoda, ir iekrāsota gaiši zaļā krāsā

Pasaulē ir vairāk par 7000 dzīvajām valodām.[3] Gandrīz 400 valodām tās pratēju skaits pārsniedz vienu miljonu, savukārt aptuveni 55% no visām valodām runātāju skaits ir mazāks par 10 tūkstošiem.[3] Lielākās valodas pēc runātāju skaita ir ķīniešu valoda (makrovaloda, 1197 miljoni), spāņu valoda (414 miljoni), angļu valoda (335 miljoni), hindi (260 miljoni) un arābu valoda (makrovaloda, 237 miljoni).[3]

Valodas tiek grupētas valodu saimēs pēc to kopējā priekšteča (pirmvalodas). Lielākās valodu saimes ir indoeiropiešu valodas (runā 45% no pasaules iedzīvotājiem), sinotibetiešu valodas (22%), Nigēras–Kongo valodas (6,4%), afroaziātu valodas (6,0%) un austronēziešu valodas (5,9%).

Skatīt arī

- ISO 639-1 valodu kodu saraksts

Atsauces

1. «Valoda» (https://web.archive.org/web/20160305101321/http://www.tezaurs.lv/sv/?w=valoda) (latviski). tezaurs.lv. Arhivēts no oriģināla (http://www.tezaurs.lv/sv/?w=valoda), laiks: 2016. gada 5. martā. Skatīts: 2014. gada 10. jūnijā.
2. «Linguistics» (http://www.britannica.com/EBchecked/topic/342418/linguistics) (angliski). Britannica Online Encyclopedia. Skatīts: 2010. gada 29. jūnijā.
3. «Summary by language size» (http://www.ethnologue.com/statistics/size) (angliski). Ethnologue. Skatīts: 2014. gada 11. jūnijā.

Ārējās saites

-
- Vikikrātuvē par šo tēmu ir pieejami multivides faili. Skatīt: ***valoda***.
- «Ethnologue: Languages of the World» (http://www.ethnologue.com/) (angliski).

Šis ar valodniecību saistītais raksts ir nepilnīgs. Jūs varat dot savu ieguldījumu Vikipēdijā, papildinot to (https://lv.wikipedia.org/w/index.php?title=Valoda&action=edit).

Saturs iegūts no "https://lv.wikipedia.org/w/index.php?title=Valoda&oldid=3195154"

Šī lapa pēdējoreiz labota: 2020. gada 29. marts plkst. 01.19.

Teksts ir pieejams saskaņā ar Creative Commons Attribution/Share-Alike licenci; var pastāvēt papildu ierobežojumi. Plašākai informācijai skatīt lietošanas noteikumus.